

2022-03-31
S2022/01942 (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Uppdrag att stödja länsstyrelserna i deras implementering av den nationella folkhälsopolitiken

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att stödja länsstyrelserna i deras del av implementering av den nationella folkhälsopolitiken. Den stödstruktur som Folkhälsomyndigheten har utvecklat för det statliga folkhälsoarbetet ska utgöra grunden för arbetet. Folkhälsomyndigheten ska stödja länsstyrelserna i genomförande av deras uppdrag i syfte att uppfylla det folkhälsopolitiska målet. Folkhälsomyndigheten ska också inom ramen för detta arbete utgöra länken till andra myndigheter på nationell nivå. Inom ramen för sitt samordnande ansvar ska myndigheten bidra till en god och jämlik hälsa genom att vara samlande, stödjande och pådrivande.

I uppdraget ingår att samla in och göra en nationell bild av de länsvisa kartläggningar av den regionala och lokala aktörskartan samt behov inom folkhälsoområdet som länsstyrelserna har i uppdrag att genomföra.

I uppdraget ska jämställdhet beaktas genomgående.

Folkhälsomyndigheten ska redovisa uppdraget i årsredovisningarna för åren 2022 och 2023. För uppdraget får Folkhälsomyndigheten under 2022 använda högst 1 000 000 kronor som ska redovisas under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2022 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2022.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast

den 31 mars 2023 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Bakgrund

Folkhälsomyndigheten har i uppgift att samordna folkhälsoarbetet på nationell nivå. Myndigheten ska stödja berörda aktörer i såväl genomförande som uppföljning av arbetsformer, metoder, strategier och insatser på folkhälsoområdet samt följa upp effekterna av dessa. Inom ramen för sitt samordnande ansvar ska myndigheten bidra till en god och jämlik hälsa genom att vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till berörda aktörer.

Folkhälsomyndigheten har utvecklat en stödstruktur för det statliga folkhälsoarbetet. Stödstrukturen utgår från den nuvarande statliga styrningen och ansvarsfördelningen mellan myndigheterna. Folkhälsomyndigheten har i sin stödstruktur påpekat att länsstyrelserna har ett viktigt uppdrag för folkhälsan.

Länsstyrelserna är statliga myndigheter som ska verka för att nationella mål får genomslag i länet, med hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelserna utgör en viktig länk mellan den kommunala och den statliga nivån. Länsstyrelserna har också ett särskilt ansvar för frågor som rör folkhälsa och arbetet med det nationella folkhälsomålet, genom att beakta folkhälsan i sitt arbete med bland annat regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering och alkohol och tobak. Vid varje länsstyrelse ska det även finnas en särskild samordningsfunktion för arbetet inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdet enligt förordningen (2012:606) om samordning inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdet m.m.

Coronapandemin har satt ljuset på en ökande ojämlikhet i hälsa och livsvillkor och konsekvenserna av smittskyddsåtgärderna har drabbat de med sämre livsvillkor hårdare än andra. Behovet av ett utvecklat, långsiktigt och tvärsektoriellt folkhälsoarbete i Sverige har ökat.

Under pandemin har länsstyrelserna framgångsrikt prövats som en regional samordnande kraft och länk till nationell politik. Parallellt med detta har det

framkommit ökade behov av ett samordnat folkhälsoarbete på regional nivå som komplement till befintliga strukturer för att utgöra utvecklat stöd till ett kommunalt främjande och förebyggande arbete. Folkhälsoarbetet är också ett sätt att konkretisera och realisera många av målsättningarna i Agenda 2030 samt den långsiktiga inriktningen för den regionala utvecklingspolitiken som beskrivs i skrivelsen Nationell strategi för hållbar regional utveckling 2021–2030 (Skr. 2020/21:133). Strategin med dess strategiska områden och prioriteringar är vägledande för inriktningen av de regionala utvecklingsstrategierna. I detta sammanhang refereras till ett uppdrag som Folkhälsomyndigheten fick i sitt regleringsbrev 2022, att med utgångspunkt från stödstrukturen redovisa vilka av de folkhälsopolitiska målområdena som har bäring på hållbar regional utveckling.

Syftet med uppdraget är att genom folkhälsopolitiken skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Ett regionalt folkhälsoarbete med utgångspunkt i folkhälsopolitiken behöver vara tvärsektoriellt i sin karaktär och kräver många olika åtgärder från många olika aktörer.

För 2023 beräknar regeringen avsätta ytterligare medel för uppdragets genomförande.

På regeringens vägnar

Anna Ekström

Erika Borgny

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA, OFA K
Kammarkollegiet
Länsstyrelserna